

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра епізоотології та паразитології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
епізоотології та паразитології

“ 1 ” 06 2020 р.

Касич В.Ю.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

ПП 1.11. Інфекційні хвороби продуктивних тварин

Спеціальність 212 «*Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза*»

Освітня програма «*Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза*»

Факультет ветеринарної медицини

2020- 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «*Інфекційні хвороби продуктивних тварин*»
для студентів
За спеціальністю 212 «*Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза*»

Розробник: к.вет.наук, доцент Ребенко Г.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології.

Протокол № 15 від "1" 06 2020 року

Завідувач кафедри (Кассіч В.Ю.)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Т.І. Фотіна

Декан факультету ветеринарної медицини О.Л. Нечипоренко

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації ()

Зареєстровано в електронній базі: дата: 03.04 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 21 –Ветеринарна медицина	<i>Нормативна</i>	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 4		2020-2021 й	
		Курс	
	Напрямок підготовки: 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	3	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 60		6-й	
		Лекції	
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>магістр</i>	6 год.	
		Практичні, семінарські	
		-	
		Лабораторні	
		8 год.	
		Самостійна робота	
		46	
	Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: залік		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 3			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 23% до 77%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи спеціальних теоретичних знань щодо об'єктивних закономірностей за інфекційних хвороб тварин та попередження зараження людей.

Завдання - набуття результатів навчання, визначених у ОП «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»:

ПРН 5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.

ПРН 9. Володіти методами та методиками ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, стану тваринницьких об'єктів, належної експлуатації технологічного обладнання тощо.

ПРН 18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

ПРН 19. Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, володіти абстрактним мисленням та вміти аналізувати можливий подальший перебіг цих ситуацій, уміти приймати обґрунтовані рішення, організовувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.

В результаті вивчення навчальної дисципліни

студенти повинні знати :

Модуль 1:

- Правила техніки безпеки при роботі з заразнохворими тваринами.
- Клінічні форми та динаміку прояву інфекційної хвороби для виявлення хворих тварин на різних стадіях захворювання.
- Біологію імунної відповіді на введення біологічних препаратів та шляхи подальшого використання тварин і продукції, одержаної від оброблених тварин
- Правила відбору, пересилання і прийому матеріалів на дослідження, а також суть роботи окремих відділів лабораторії.
- Поняття: джерело збудника інфекції, механізм передачі збудника та сприйнятливі тварини, неблагополучний пункт, загрозна зона для забезпечення благополуччя тварин.
- Схему епізоотологічного обстеження та дослідження вогнища інфекції. Методику вивчення епізоотичної обстановки в районі, області, державі.
- Вплив методів

Модуль 2:

- Методи оцінки епізоотологічної ефективності застосування вакцин та браківки біопрепаратів.
- Принципи призначення лікування для інфекційно хворих тварин. Основні групи засобів специфічної терапії.
- Методику складання плану профілактичних протиепізоотичних заходів та плану ліквідації інфекційної хвороби.
- Номенклатуру і класифікацію інфекційних хвороб
- теоретичні основи вет.санітарії та дезінфекції,
- принципи підбору дезінфектантів, характеристики засобів фізичної та хімічної дезінфекції, основні вимоги до дезречовин, а також техніку для проведення дезінфекції
- організацію проведення дезінфекції на різних об'єктах тваринництва, способи знезараження різних об'єктів
- принципи проведення дезінсекції і дезакаризації на різних об'єктах тваринництва та засоби, які з цією метою використовуються.
- правила проведення дератизації на різних об'єктах тваринництва, види дератизації та засоби, які з цією метою використовуються.

Студенти повинні вміти:

Модуль 1:

- Облаштувати ізолятор для хворих тварин.
- Проводити діагностику інфекційних хвороб, використовуючи комплексний метод діагностики.

- Організувати і провести відбір проб крові для гематологічних та серологічних досліджень.
- Проводити алергічну діагностичну пробу різними способами на різних видах тварин та оцінювати алергічні реакції;
- Заповнити акт на проведення алергічної діагностичної проби та обліку реакції на неї
- встановлювати епізоотологічний діагноз та обґрунтовувати його, складати акт епізоотологічного дослідження
- визначати статистичні показники епізоотичного процесу відобразити їх графічним способом

Модуль 2:

- складати плани протиепізоотичних заходів.
- складати проекти рішень по встановленню карантину чи обмежень
- організовувати щеплення тварин,
- визначати доцільності застосування того чи іншого біопрепарату,
- складати схему лікування та робити обґрунтування обраних терапевтичних засобів
- оформляти документацію на проведену імунізацію
- визначати концентрацію дезінфікуючої речовини за активної речовини,
- виконувати розрахунки необхідної кількості дезінфектантів для проведення різного виду дезобробок різних об'єктів тваринництва.
- організувати проведення дезінфекції
- проводити відбір проб для бактеріологічного контролю якості дезінфекції
- складати акт на проведені дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію

2. Програма навчальної дисципліни

(розроблена відповідно до вимог до результатів навчання, визначених у ОП «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», знаходиться на апробації протокол № 15 від 1.06.2020)

Модуль 1 Введення

Змістовий модуль 1. Введення в інфектологію

Тема 1. Інфекція та імунітет.

Поняття інфекції. Інфекційний процес. Інфекційна хвороба. Стадійність інфекційного процесу. Форми прояву інфекційної хвороби. Взаємовідносини макро- і мікроорганізмів. Форми і види інфекції Імунна відповідь. Імунологічна пам'ять. Фази розвитку поствакцинального імунітету. Основи антибактеріального імунітету. Основи антивірусного імунітету. Імунітет за мікозів.

Змістовий модуль 2. Епізоотичний процес

Тема 2. Епізоотичний процес і його рушійні сили

Епізоотичний процес. Шляхи передачі патогенних мікроорганізмів. Контагіозність інфекційних хвороб. Закономірності розвитку епізоотичного процесу і стадійність епізоотій. Вірулентність збудників інфекційних хвороб. Форми прояву епізоотичного процесу: спорадичний випадок, ензоотія, епізоотія і панзоотія. Динаміка епізоотій: міжепізоотична, передепізоотична, розвитку епізоотії, максимального підйому епізоотії, згасання епізоотії, постепізоотична.

Тема 3. Контроль епізоотичного процесу

Епізоотологічне обстеження і експеримент. Профілактичні, протиепізоотичні та прогностичні заходи.

Модуль 2 Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб продуктивних тварин

Змістовий модуль 3. Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб.

Тема 4. Профілактика інфекційних хвороб

Загальна профілактика. Специфічна профілактика.

Тема 5. Ліквідація інфекційних хвороб та оздоровчі заходи

Ліквідація інфекційних хвороб та система оздоровчих заходів в епізоотичному осередку. Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії. Організація масових досліджень тварин. Епізоотологічний аналіз. Інтерпретація і реалізація результатів. Диференційна діагностика. Організація лікування тварин.

Змістовий модуль 4. Ветеринарно-санітарні заходи та глобальний захист від інфекційних хвороб.

Тема 6. Ветеринарна санітарія

Ветеринарна санітарія Види та методи дезінфекції. Дезінфекція різних об'єктів тваринництва. Групи дезінфікуючих речовин, механізми їх дії, представники. Детергенти. Контроль якості дезінфекції. Машина і установки для дезінфекції. Гризуни як переносники, резервуар та джерело збудника інфекції. Профілактика та методи боротьби з гризунами. Особливості дератизації окремих об'єктів. Визначення щільності заселення приміщень гризунами та розрахунок потреби в дератизаційних речовинах. Організація та проведення дератизації. Епізоотологічне значення кровосисних комах у розповсюдженні збудників інфекційних захворювань і боротьба з ними. Біологічні відходи. Знезаражування трупів тварин. Утилізація біовідходів на утильза заводах та утильустановках. Біотермічні ями. Скотомогильники. Спалювання трупів. Зберігання і знезараження гною.

Тема 7. Протиепізоотичні заходи у господарствах промислового типу

Протиепізоотичні заходи у господарствах промислового типу. Ветеринарні вимоги та протиепізоотичні заходи щодо захисту комплексів від занесення збудників інфекційних хвороб, їх поширення у господарстві. Метапрофілактика в інтенсивному тваринництві.

Тема 8. Ветеринарні аспекти охорони здоров'я

Етіологічна систематика зоонозів. Епідеміологічна систематика груп ризику під час зоонозів. Зоонози за міських умов. Розвиток сучасної концепції ветеринарної охорони здоров'я в місті.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	Усього го	у тому числі					усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Введення											
Змістовий модуль 1. Введення в інфектологію											
Тема 1. Інфекція та імунітет	7	1		2		4					
Разом за змістовим модулем 1	7	1		2		4					
Змістовий модуль 2. Епізоотичний процес											
Тема 2. Епізоотичний процес і його рушійні сили	5,5	0,5		1		4					
Тема 3. Контроль епізоотичного процесу	5,5	0,5		1		4					
Разом за змістовим модулем 2	11	1		2		8					
Усього годин по модулю 1	18	2		4		12					
Модуль 2. Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб продуктивних тварин											
Змістовий модуль 3. Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб.											
Тема 4. Профілактика інфекційних хвороб	10	1		1		8					
Тема 5. Ліквідація та оздоровчі заходи	10	1		1		8					
Разом за змістовим модулем 3	20	2		2		16					
Змістовий модуль 4. Ветеринарно-санітарні заходи та глобальний захист від інфекційних хвороб.											
Тема 6. Вет. санітарія	12	1		1		10					
Тема 7. Протиепізоотичні заходи у господарствах промислового типу	5	0,5		0,5		4					
Тема 8. Ветеринарні аспекти охорони здоров'я	5	0,5		0,5		4					
Разом за змістовим модулем 4	22	2		2		18					
Усього годин по модулю 2	42	4		4		34					
Всього годин	60	6		8		46					

4. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1: Введення.		
1	<p>Лекція 1: Введення</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інфекція та інфекційна хвороба. Види інфекції 2. Рівні вивчення імунітету. Біологія імунної відповіді 3. Епізоотичний процес і його рушійні сили. 4. Епізоотологічне обстеження і експеримент. Профілактичні, протиепізоотичні та прогностичні заходи. 	2
Модуль 2. Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб продуктивних тварин		
2	<p>Лекція 2: Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна профілактика. 2. Специфічна профілактика 3. Ліквідація інфекційних хвороб та система оздоровчих заходів в епізоотичному осередку. 4. Карантин і обмежувальні заходи в системі протиепізоотичних заходів. 5. Терапія і лікувально-профілактичні заходи в разі інфекційних хвороб 	2
3	<p>Лекція 3: Ветериарно-санітарні заходи та глобальний захист від інфекційних хвороб</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ветеринарна санітарія 2. Види та методи дезінфекції. Дезінфекція різних об'єктів тваринництва. 3. Контроль якості дезінфекції. 4. Гризуни як переносники, резервуар та джерело збудника інфекції. 5. Організація та проведення дератизації. 6. Епізоотологічне значення кровосисних комах у розповсюдженні збудників інфекційних захворювань і боротьба з ними. 7. Біологічні відходи. Знезаражування трупів тварин. Утилізація біовідходів на утильзаводах та утильустановках. 8. Біотермічні ями. Скотомогильники. Спалювання трупів. 9. Зберігання і знезараження гною. 10. Протиепізоотичні заходи у господарствах промислового типу. 11. Ветеринарні аспекти охорони здоров'я. 	2
	Разом	14

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1: Введення.		
1	Ознайомлення із заходами особистої профілактики та охорона людей від зоонозних хвороб. Вивчення основних правил роботи з заразнохворими тваринами. Попередження розповсюдження збудників інфекційних хвороб. Організація лікування інфекційно хворих тварин.	2
2	Вивчення особливостей діагностики інфекційних захворювань. Організація та проведення алергічних діагностичних проб у тварин Ознайомлення з лабораторними методами діагностики. Організація і проведення масового взяття крові для серологічних досліджень. Вивчення правил відбору та пересилання	2

	В МІСТІ.	
	Разом за 2 модуль	34
	Всього за семестр	46

6. Методи навчання

При викладанні застосовуються словесні, практичні та наочні методи, з використанням прийомів індукції, дедукції, аналізу й синтезу.

Лекції передбачають застосування пояснювально-демонстраційного методу, під час якого лектор словесно змальовує та пояснює програмний матеріал та наочно підкріплює його сприйняття схемами, фото- і відео- ілюстраціями.

Для лабораторно-практичних занять користуємось методом постановки перед студентами проблемних завдань, розв'язуючи які, вони під керівництвом викладача активно засвоюють нові знання.

Частково-пошуковий метод включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Викладач керує ходом пошукової мисленнєвої діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулює і схвалює пізнавальну діяльність студентів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізує успіхи і помилки, труднощі.

7. Методи контролю

При вивченні епізоотології методами поточного контролю знань є:

- оцінка рівня знань, продемонстрованого в усних відповідях, та активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- оцінка рівня вмій в експрес-контролі на послідовність дій при виконанні маніпуляцій;
- результати виконання письмових завдань в робочому зошиті;
- виконання аналітично-розрахункових завдань ;
- результати комп'ютерного тестування;
- письмові відповіді контрольних робіт по темам самостійної роботи;

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 1 – 30 балів			Модуль 2 - 40 балів							
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	85 (70+15)	15	100
10	10	10	8	8	8	8	8			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
69-74	D		
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Міланко О. Я., Ребенко Г.І., Фотін А.І., Міланко Г.О. Методичні рекомендації «Правила роботи з заразнохворими тваринами та інфікованим матеріалом» Суми 2006 – 21 с.
2. Міланко Г.О., Авраменко Н.О., Ребенко Г.І., Міланко О.Я, Авраменко О.А. „Дезінфекція” Методичні вказівки до практичної роботи для студентів факультету ветеринарної медицини, Суми 2006 - 60 с.
3. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. „Ветеринарні імунобіологічні препарати”, методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Суми 2007– 40 с.

4. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Організація та проведення протиепізоотичних заходів, оформлення документації на них. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини, Суми, 2008 – 28 с.
5. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методика проведення епізоотологічного обстеження, порядок ведення журналів обліку епізоотичного стану та складання епізоотичних карт.» Суми 2008 – 27с.
6. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації „Алергічні діагностичні проби. Організація й техніка проведення алергічних досліджень”, Суми 2008 – 24 с.
7. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Санітарна загроза гризунів та заходи боротьби з ними.» — Суми, 2010 – 48с.
8. Ребенко Г.І. Навчальний посібник «Словник термінів загальної епізоотології» — Суми, 2010 – 115с.
9. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Профілактика факторних хвороб тварин» — Суми, 2010 – 23 с.
10. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Біологічні відходи та способи їх знезараження.» - Суми, 2011 - 34 с.
11. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Методичні рекомендації «Емерджентні та екзотичні інфекції.» - Суми, 2011 - 16 с.
12. Ребенко Г.І. Природно-осередкові інфекційні хвороби. Навчальний посібник. – Суми, 2012 – 52 с.
13. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Антимікробна терапія при інфекційних захворюваннях тварин. Навчальний посібник. - Суми, 2013 рік - 50 с.
14. Ребенко Г.І., Байдевятов Ю.А. Епізоотологія. Пробиотики та біотерапія. Методичні вказівки /Суми, 2014 рік, 28 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. К.: "вища освіта", 2002. - 701с.
2. В.П. Литвин, Л.В. Олійник, Л.Є Корнієнко, Б.М.Ярчук. Факторні хвороби с/г тварин. Біла Церква. 2002.- 368 с.
3. Р.Кравців, Я.Злонкевич, Б.Корж, І.Олексюк Інфекційні хвороби великої рогатої худоби. Львів, - 2001. - 394с.
4. Кравців Р. Злонкевич Я. Інфекційні хвороби свиней. Львів, 1999. - 272с.
5. Практикум із загальної епізоотології: навчальний посібник / Недосєков В.В., Литвин В.П., Мазур Т.В., Поліщук В.В., Литвиненко В.М., Сорокіна Н.Г., Мельник В.В., Гомзіков О.М. / За заг. ред. д-ра вет. наук , професора В.В. Недосєкова. – К., 2011. – 189 с.

Допоміжна

1. Вербицький П.І., Достоєвський П.П., Бусол В.О. та ін. Довідник лікаря ветеринарної медицини. - К.: Урожай, 2004.- 1280 с.
2. Інфекційні хвороби тварин / Б.Ф. Бессарабов, А.А., Є.С. Воронін та ін; Під ред. А.А. Сидорчука. - М.: Колос, 2007. - 671 с

Інформаційні ресурси

Сторінка Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарії:
http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Pro_Departament/51/

Сайт МЕБ : <http://www.oie.int/>

Сайт Держпродспоживслужби <http://www.consumer.gov.ua>

Контактна адреса викладача: rebenkogi@ukr.net